

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 226.

V Ljubljani, v ponedeljek 5. oktobra 1885.

Letnik XIII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 3. oktobra.

Današnja seja vršila se je brez posebne zanimivosti, ako morda kdo v tem ne najde zanimive novice, da profesor Rohling judovskega rabinerja in poslanca Blocha toži zaradi žaljenja časti in da sodnija zbornica prosi, privoljenja, da bi smela za toženega poklicati pred sodni stol. Enaka prošnja došla je zbornici zaradi poslanca Pernstorferja. Poslanec Henriku Clam-Martinecu se je podelil za 4 tedne dopust, potem pa se je zopet izročilo več samostalnih predlogov kakor zaradi oproščenja pristojbin pri skladovanju zemljiš in zaradi znižanja gruntne davka in osnove posebnega sodišča, ki bo imel preiskovati in potrjevati volitve za državni zbor. Lueger je kupčijskega ministra interpeliral, kdaj se bode izvršila razsodba upravnega sodišča glede Dunajske konjske železnice. Po nasvetu Zeithammerja se je postava za nabiranje novincev v l. 1886 izročila posebnemu odseku 24 udov, ravno tako se bode za preiskavo Blochove in Pernstorferjeve zadeve volil poseben odsek 18 udov. Ko so bile dovršene volitve za legitimacijski, peticijski in adresni odsek, je predsednik ob eni popoldne sklenil sejo.

Adresni odsek se je precej po seji sošel in je grofa Hohenwarta izvolil za svojega predsednika.

Volilci, veleposestniki Goriški!

Ni še pol leta od tega, ko ste izvrševali imenitno državljansko pravico, izpolnovali važno dolžnost ter oddajali svoje glasove pri volitvi v državni zbor možu, od katerega ste pričakovali, da se bode potegoval za Vaše dušne in gmotne koristi, in že Vas kliče zopet domovina na volišče, da si izberete namesto odstopivšega g. Fr. Povšeta zastopnika v deželni zbor Goriškem, ki Vas bo zastopal ne le po imenu, ampak po pravi ljubezni do Vas in po dejanji. Uradni list za Primorje naznanja, da v soboto 17. oktobra se zberete v Gorici, kjer bote volili enega poslanca iz skupine veleposestnikov naše dežele. Podpisane mu, izvrševalcu sklepov društva „Sloga“, ne zdi se potrebno, razlagati Goriškim veleposestnikom važnost takih volitev sploh, ampak meni, da izpolni svojo rodoljubno dolžnost, ako gg. veleposestnike le mimogredé opozori na veliko važnost sedanje volitve.

Znano je, da v Goriškem deželni zboru imamo 21 voljenih poslancev, 11 Italijanov, 10 Slovencev. En Italijan je predsednik in ostali poslanci z ene in druge strani si držijo ravnotežje. Ako eni ali drugi odidejo, je zbor nesklepčen, kajti, da smé sklepati, mora biti navzočih razen predsednika najmanj 11 poslancev. Dokler slovenski poslanci vkup držijo, se ne more nič sklepati zoper njih voljo, ker v skrajni sili lahko zapustijo dvorano, da postane zbor nesklepčen, kar se je že zgodilo, in zaprečijo tako sklepe, ki bi bili njih volilecem neugodni. Ako pa le eden slovenski poslanec potegne z drugimi, imajo ti tako moč, da lahko sklepajo in delajo tudi brez Slovencev ter proti njih volji in koristi. Da se kaj takega ne prigodi, treba je, da smo Slovenci pri vsaki volitvi previdni, delavni in trdni, da si obvarujemo svojo moč in svoj vpliv, da se obvarujemo nevarnosti in govove nesreče, ki bi nas mogla

zadeti. Zato smemo po pravici reči, da sedanja volitev v deželni zbor je važnejša nego je bila ona pred pol letom v državni zbor, kajti naši poslanci v državnem zboru ne odločujejo, v deželni zboru pa more odločevati, kakor rečeno, en sam poslanec.

Radi tega je pričakovati, da se vdeležijo volitve vsi veleposestniki in da bodo vsi skupno glasovali za kandidata, za katerega so se zjedini najboljši izmed njih v sporazumu z veljavnimi rodoljubi, ter da se narodni večini pridružijo tudi oni veleposestniki, ki so pri zadnji volitvi v državni zbor glasovali iz katerega-koli vzroka proti kandidatu, ki je bil postavljen od narodne strani. V slogi je moč in zmaga, v cepljenji šibkost in propast; ko gré za blagor domovine, mora prenehati strast in vsaka osebna mržnja, naj bo še tako opravičena. Skupna je nevarnost, ki nam preti, skupno postavljamo bran proti njej; skupno in složno naj bo postopanje pri volitvi!

Vsakdo naj se volitve vdeleži, nikdo naj se ne izgovarja; kdor ne more osebno priti na volišče, naj pošlje svoje pooblastilo „Slogi“ (dr. Aleksiju Rojcu, podpredsedniku „Sloge“, via Contavalle, h. št. 5.), ki jo izroči zanesljivim rokam. Razposlanemu pozivu priložen je obrazec za pooblastilo onim, ki ne morejo osebno priti k volitvi. Prostor, ki je na obrazci odločen za pooblaščenca (v drugi vrsti) naj ostane prazen, kajti pooblaščen smé biti le veleposestnik; dotično ime se vpiše v pooblastilo še le zadnji dan, če je treba, še le na volišči. Kdor zná pisati, ne potrebeje prič svojemu podpisu na pooblastilu; ako bi kdo ne znal pisati, moral bi imeti za podkrižanje dve priči, ki se podpišeta s svojo roko. S pooblastilom vred treba je oddati tudi izkaznico (legitimacijski list) kajti pooblastilo brez izkaznice ne daje še pravice do volitve. Nikdo naj ne pozabi priti osebno na volišče ali pa poslati „Slogi“ o pravem času pooblastilo in izkaznico. Složno postopanje vede do zmage.

„Sloga“ si je v svesti svoje naloge glede volitev v velikem posestvu, zato se je vže zdavnej prizadevala, da bi obrnila pozornost velikoposestnikov na bodočo volitev ter poizvedila njih želje in namere v tem oziru. Iz tega vzroka sklical je društveni predsednik veleposestnike iz Vipavske doline, s Krasa in iz Goriške okolice na volilni shod k Rebku 12. julija t. l. Vsi navzoči so bili edinih misli glede kandidata za prihodnjo volitev, in sicer so se zjediniili za

dr. Antona Gregorčiča,

profesorja bogoslovja v Gorici.

Njih misel se popolnoma ujema z mnenjem velikoposestnikov v Brdih, ktero so že pred dvema letoma izrazili in katero bi bili že takrat radi uresničili. Misel, ki je bila odobrena na shodu pri Rebku, naznanila se je mnogim in veljavnim posestnikom iz vse dežele in sprejeta je bila povsod skoro brez ugovora, većinom z veliko pohvalo. „Sloga“ od svoje strani se z ono mislijo popolnoma zлага in meni, da ne usiluje veleposestnikom kandidata, ampak da le posreduje med volilci, ki so po deželi raztreseni, in da skrbi le za prepotrebno volilno disciplino in srečen izid volitve, ako razglašá kandidata, in priporočá vsem gg. veleposestnikom prav toplo, naj zjedinijo naj glasove. Po mnenji veleposestnikov, ki so bili v tej zadevi vprašani in so svoje mnenje izrekli, kakor tudi „Sloginega“ odbora in drugih rodoljubov,

kl so se o tem izjavili, bila bi taka izvolitev volilecem v čast in korist. Zato se podpisani nadeja, da vsi narodni in zavedni veleposestniki pridejo na dan volitve, 17. oktobra t. l. na volišče in da izvolijo enoglasno za svojega poslanca gosp. dr. Antona Gregorčiča.

V Gorici, 27. sept. 1885.

Dr. Josip vitez Tonkli,
predsednik „Sloge“.

Znamenje našega časa.

(Konec.)

Poleg drugih bolezni je Francoska bolehalá tudi pretekle mesece za Hugonoslovjem. Neverjetno je, kako so oboževali tega človeka. Izvemši nekatere strogo cerkvene liste so se le skušali, kdo ga bode hvalil bolj neslano. Nekdo pisatelj ga je imenoval duševno večlovečenje 19. stoletja, ktero je po svojem duhu izobrazil in preosnoval, drugi je mislil, ako svet Francosko zavida za kako stvar, tako je to, da je imela Hugona, njegova smrt je splošna nesreča, pri tej nesreči morajo prenehati vsi prepiri. Prilizovalci so zablodili notri do najbolj brezumnega zasramovanja Boga. Pri tem oboževanju se ni čuditi, da so Pantheon, najslavnejšo cerkev v Parizu, odtegnili cerkvenim namenom in odkazali Viktoru Hugonu za pokopališče. V „Journal des Debats“ piše o njemu bivši državni svetnik Weiss, ki si je o splošnih dneh oboževanja ohranil svobodno misel in jo tudi izrazil brez ovinkov. On pravi: Kažejo nam Viktora Hugona, kakor da bi bil največi pesnik in mislec 19. veka in Francoskega vseh časov... Viktor Hugo vendar ni pervak francoske literature. Ne on, ne kateri drugi se med nami tako ne odlikuje, kakor n. pr. Shakespeare v angleški in Goethe v nemški literaturi.

Dokler so slovesnosti pri pogrebu še trajale, molčali so nasprotniki, a potem so začeli odkrivati privatno življenje, vse pomanjkanje in slabosti, vse pregrehe in hudobije so prišle na dan. Ne dá se tajiti, zasebnik Viktor Hugo ni bil vreden drug pisatelju. Posebno je to mnoge osupnilo, da je Viktor Hugo zapustil 6 milijonov frankov, a vendar bil skopuh in stiskač, da ga mu ni bilo para. Vsikdar so francoski „velikani na duhu“ bolj prekanjeni mimo pisateljev drugih narodov ter so posebno spretni okoristiti se z izdelki. A Hugona v tem ni dosegel nihče, on je bil tukaj tako prekanjen, da je sam korist imel od svojih izdelkov, a založniki in podvzetniki iger so tu dokladali ali prišli ob vse. Stavil je pogoje, dosihmal neuslišane. Da so njegove igre izpeljevali, moral je podjetnik polovico čistega dohodka prepustiti pesniku, od druge polovice je še zahteval 15—20%, dasiravno je ravnatelj imel vse stroške. Od vsake desete predstave je Hugon zahteval vse, pri vsaki predstavi 200 sedežev, ktere je tudi prodal. Pri takih okoliščinah ni mogel zaslužiti nikdo kaj prida. Večkrat je imel zgubo. Nič bolje se ni godilo založnikom. Naj priporočajo stvari kakor drago, korist je imel le Hugon; najbolj pretkane založnike je znal na led speljati.

Sicer je že Francosko večkrat imelo pisateljev, ki so si pridobili veliko bogastvo. Tako je Thiers vzel dva milijona nagrade za pisarenje in jih je zapustil ob smrti dvajset. Sin Aleksandra Dumas je že milijonar, njegove igre se še zmirom množijo in mu dajejo novih dohodkov. Evgen Sue, radikalni

lizun ljudstvu, živel je sijajno, zapustil je krasen grad in še nad milijon denarjev, to so mu dali njegovi romani, ki se sedaj na novo tiskajo. Emil Augier je bogat, Viktorien Sardou postal je milijonar po svojih dramah. A vendar večina tistih Francozov, ki živi o peresu, ima enako osodo kakor njih vrstniki po drugih deželah in se bojuje za obstanek v življenji.

Vse za denar! Tudi Goethe, kakor pripoveduje njega najmlajši biograf Baumgartner je hodil „za praktičnim obrtom“ in Wieland je imel klasično slovnstvo za „dobičkanosen naroden obrt“. Voltér je ravnal po načelu: „Videl sem toliko mož pri slovnstvu revnih in zaničevanih, da sem že zdavno sklenil, ne pomnožiti njih števila.“ Anglež Bolingbrocke mu je prigovarjal: „Nič ni tako žalostnega, kakor prazna listnica; le zlató daje moč, čast in neodvisnost.“ Zato povsod dirka za denarjem. Ni ga tedaj vzroka, da bi stavili med „bogove“ te lakomnike in skopuhe, pisatelje za gledališčne igre. Plešejo okoli zlatega teleta, kakor borzijanci.

Živali morajo postati ljudje, a iz ljudi narejajo živali. V Parizu imajo tudi psi svoj „Modejournal“. Po nekterih krajih imajo hiralnice za štirinožce, za kosmato in pernato žival. Na mednarodni pasji razstavi v Bruselji so plačevali za nemške lovske pse po 15—20.000 frankov.

Na baržunastih in svilnatih blazinah so ležali psički, imenitno ženstvo jih je pa občudovalo. Marsikdo je zavidal te pasje krtače.

Napredek na drugi strani pa zahteva, da razstavijo menažerijo z ljudmi. Razstave z divjaki iz Afrike, iz Avstralije se vozijo in razkazujejo po Evropi. Tako smo tudi v Ljubljani videli „Sudance“, o tem je „Slovenec“ o svojem času nekaj spregovoril. Ravno sedaj beremo, da so na Dunaji „Singhalesi“ (iz otoka Ceylon) in da je vsem mogoče videti jih, znižali so vstopnine ob nedeljah. Ali je to na korist javni morali ali učenosti? — Pa še več, dandanes je navada, da vsako stvar zasučejo tako, da je na kvar krščanstvu. Ako imajo n. pr. nekteri divjaki na vrvič nanizane bisere, in imajo te v rokah, ko molijo k svojim malikom, stavijo nekteri častitljivo molitev „rožni venec“ v eno vrsto z malikovalsko molitvijo. Posebno se pa Darwinovci okoristijo z razkazavanjem teh divjakov. Ko se je kazalo Krao, ta deklica iz Siam, to je bil vrišč med nejeverjeniki, češ, sedaj smo najdlj vez med živalijo in človekom, „te medsebojne vezi“ smo pogreševali dosihmal. Ali vsakdo se je lahko prepričal, da deklica ni bila drugačna, kakor otroci pri teh letih, goropadna krivica je bila tedaj, imenovati jo „deklicopico“. Tiskani popisi, ktere pošiljajo ti trgovci z ljudmi in živali, v kterih vabijo k obiskovanji teh menažerij, dostikrat delajo za neverstvo. Etnografska vednost tukaj pridobljena je zelo dvojilive vrednosti. Take menažerije so sramotne za človeka, a žalostno znamenje današnjega časa.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. oktobra.

Notranje dežele.

Izvolitev predsednika in podpredsednikov v **državnem zboru** bila bi toraj pri kraji in se je zopet stari Smolka vsedel na vzvišeno mesto predsednikovo, podpirala ga bota na desni prvi podpredsednik, grof Clam-Martinic, na levi pa Chlumetzky. Zadovolili so se toraj levičarji sedaj z drugim podpredsednikom, če tudi svoje dni celó s predsedniki samimi niso bili zadovoljni. Tako dolgo so rogovillili in ščevali, da so na lastni stranki moža za možem pobili, dokler jim ni nič drugega ostalo, kot prazen nič, okoli kterega so se sedaj-le zopet zbirati jeli. Kar so pred leti ponosno zametavali, sedaj jako ponižno za miloščino sprejemajo iz roke desničarske, kterim so še nedavno ošabno hrbet kazali. Kdor bi jim bil pred šestimi leti povedal, da bodo čez pet let še samo z drugim podpredsednikom za ljubo vzeli, temu bi se bili tedaj v obraz smejali in vendar se je tako zgodilo. S svojo nesrečno in nesložno politiko vničevali so svojo lastno stranko rušivši jo, dokler je niso popolnoma vničili. Letošnja nova doba jih je podučila, da so sedaj prav na skrajni meji ondi, kjer se pričenjajo politične ničle. Nekaj pristašev se je ondi streznilo in so se združili okoli Herbsta, Plenarja, Chlumetzkega v nemško-avstrijskem klubu; drugi ostali so še nadalje na razdevalni poti, oklenivši se drug drugega v nemškem klubu, ki v avstrijskem državnem zboru prusko politiko vganja. Le-ti se hočejo še tako daleč razdjati, da se bodo popolnoma končali. No, prav potem bo saj mir besedi.

Vajno upravnistvo jelo je iz Budapeštanskih vojnih založišč razpošiljati strelivo na južno mejo države. Te pošiljatve so v tesni zvezi z nameravano mobilizacijo dveh vojnih korov, Temešvarskega namreč in Zagrebškega, kterih rezervisti se bodo takoj pod orožje sklicali, kakor hitro bi v Srbiji in Stari Srbiji jeli topovi pokati. Vrh tega dobili so občinski uradi na Ogerskem nalog, vojnemu ministerstvu v 24 urah naznaniti, koliko potujočih vojaških oddelkov, da bi dan na dan lahko z živežem in stanovanjem preskrbeli.

Prošnjo pravoslavnega **Sarajevskega metropolita Kosanovića** za odpust od tega dostojanstva je presviti cesar sprejel in bo Kosanović lahko zopet odšel v sveto tihoto samostanskega življenja, kjer ga ne bodo posvetne skrbi motile. Pokojnine so mu določili 3000 goldinarjev, nadškofijska opravila izročili so pa začasno prvemu arhimandritu Juriju Nikolajeviču.

Nabor vojakov po Bosni in Hercegovini vrši se v tako lepem redu, kakor nikdar prej. Mladenčji dohajajo, kolikor je poklicanih mirni in trezni. O takih, ki bi se tej dolžnosti odtegali, se nič ne čuje. Nabirajo jih po 49 okrajih, nabrati jim jih je 1200.

Srbski cerkveni zbor v Karlovcih sprejel je načrt adrese, ter se v njej jako lojalno zahvaljuje presviti kroni za sklicanje cerkvenega zbora, ter ji obeta neomahljivo zvestobo in vdanost. Takoj na to začne pa razkrivati krivičnosti, ktere je madjarska vlada srbski cerkveni samoupravi že prizadela in pravi: „Pravilni razvoj narodno-cerkvenega življenja je pretrgan, kar nas je prav v srce zadelo. Ta krivica pa ni osamljena, temveč jih ima za seboj celo kopico družih. Vlada jela si je svoje nadzorovalno pravo tako lastiti in razlagati, da o mnogih samoupravnih agendah srbskega naroda sama določuje, kakor se ji ravno poljubi. V takih razmerah vtihnilo je naše narodno-cerkveno življenje v toliki meri, da so na Hrvaškem in v Slavoniji naše verske šole popolnoma prenehale. Zarad tega prizadeval si je kongresni odbor pred vsim, da se je sklicel cerkveni zbor. Štiri leta prosjačil je imenovani odbor brezuspešno v devetih reprezentacijah in dveh deputacijah. Najbolj vroča želja se mu je dopolnila, ko je Vaše Veličanstvo leta 1881 naročilo shod cerkvenega zbora in volitev metropolita. Kongres se je nadjal, da se bo njegova volitev vjemala z nameni Vašega Veličanstva, kar se pa žalibog ni zgodilo. Žalostni podali smo se v drugič na volitev, toda tudi ta ni zadobila najvišjega potrjenja; pač pa se je imenovala tretja osoba za metropolita, ktera ni nikdar razumela zaupanja srbskega naroda si pridobiti. Ta čin ogrske vlade je nas Srbe globoko žalil in nad lojalnostjo bi se pregrešili, če ne bi izjavili, da je ravno to naš narod silno žalilo in do tal pobilo. Nov način umeščevanja metropolita se ne zлага ne z našimi cerkvenimi postavami in ne z našim starodavnim pravom, kterega smo prinesli s seboj vstopivši v dežele Vašega Veličanstva. Preslavni spredniki Vašega Veličanstva čuvali so nam to pravo, da še celo s predpravicami in državnimi zakoni so ga oskrbeli. Imenovanje patrijarha naš narod ne pozná in se je zarad tega velik nered napravil v narodnem življenji, ter je postal tem več, ker nam se je postavila na čelo naše cerkve, osebo, ki je bila v živem nasprotji z našo narodno-cerkveno samoupravo in celó z državnimi postavami. V takih okoliščinah prosi kongres: Vaše Veličanstvo kot vrhovni branitelj naj izvoli ukazati, da se bode postava strogo spolnovala, in da se našemu narodu po imenovanji patrijarha od strani vlade vzeto pravo zopet povrne, da sme srbski narod svojega patrijarha sam voliti. Trdno prepričani, da bode Vaše Veličanstvo pravične želje vedno Vam zvestega srbskega naroda uslišalo, pričakujemo rešitev tega vprašanja. Bog ohrani Vaše Veličanstvo.

Vnanje države.

Res nespametno so ravnali vsi tisti politični „šušmarji“, ki so svoje dni **Bolgare** razcepili, kar je bilo čisto protinaravno in protikrščansko. Da je bil to največji politični kozel, razvidno je že iz tega, da so ga Bolgari, združivši se, sami vničili. To bi moralo vendar dotičnim možem oči odpreti, toda kaj še! Iz novega hočejo jih razcepiti, ker se jim smrten greh zdí nad gnjilo Turčijo, če bi Slovani združeni ostali. Ker pa vendar dovršenega združenja ne morejo kar meni nič, tebi nič popolnoma zavreči, govori se, da mislijo napraviti neko personalno unijo med obema državama. Tako bi iztočna Rumelija tudi še nadalje ostala ločena od Bolgarije pod turško vrhovno oblastjo, in bi le navidezno imela svojega generalguvernerja v podobi vselejšnega bolgarskega kneza, naj že ta bo potem Aleksander Battenberg ali danski Waldemar, o kterem trdijo, da je dotična novica izmišljena ali pa črnuogorski zet Peter Karadjordjevič, kteri bi bil morda Rusom še najbolj pri srci. Čudno, več kot čudno in neumljivo. Vse okoli nas na levem in desnem se druží in edini, Evropa pa v očigled vsemu temu izvrstno spi. Lahki in Nemci dosegli so svoje zjedinenje, ne da bi bilo temu ali onemu na misel prišlo, da bi morda dobro ne bilo; ne, ravno narobe, še le navdušeno so se pozdravljala in poveljevala taka jedinstva. Le sedaj, ko se je jel Slovan družiti, je to nevarnost, pred katero Evropo smrtni krč zvija, in zato se ne sme

dovoliti. Korak, ki ga je sedaj Evropa v tem smislu storiti namenjena, bi ne bil nič drugega kakor odlašanje balkanske vojske, ktera bi se med ondašnjimi malimi državami morda že letos pričela, ker se Grški in Srbiji za malo zdí, da se je Bolgarija tako hitro in brez krvi povečala. Ali je pa tako postopanje pametno, nečemo trditi, kajti balkanski boj je zapisan v knjigi razvitja človeštva in mora priti, ter ga tudi skupna Evropa ne bo odvrnila. Čemu toraj zavirati, kar se mora prej ali kasneje izvršiti? Naj se določi bodoča osoda Balkanu, in čem preje, tem bolje, se bode vsaj vedelo, čegav je in da se ondi prej red napravi.

Poglavitno pozorišče na balkanskem poluotoku bode **Srbija in Bolgarija**, ki se že od rusko-turške vojske, toraj od svojega oslobodjenja, pisano gledate. Sedaj, ko so se Bolgari zjedini in iztočno Rumelijo Bolgarski kroni priklopili, je pa s prijaznostjo že popolnoma pri kraji med Srbi in Bolgari. Srbija noč in dan vojake sklicuje. Vsi, vprašaj tam doli, kogarkoli hočeš, od kralja pa do poslednjega težaka, ki po založiščih vreče prenaša, vsak ti bo odgovoril, da Srbija tega ne dela le za strah in šalo, temveč prav v resnici za to, da se napaka popravi, ktero ima Berolinska pogodba. Srbija hoče na vsak način Staro Srbijo imeti, kakor je Bolgarija dobila iztočno Rumelijo. Toda to še ni vse. Po srbskih listih Macedonija tudi nima še pravega gospodarja! Komu drugemu bi se bolje podala, kakor ravne kralju Milanu! Zato ga skupščina že sedaj misli oklicati za kralja Stare Srbije in Macedonije; da bode pa stvar tudi kaj pravega pomena imela, poslali bodo na južno mejo mlade kraljevine silno veliko vojakov; pravijo, da 100.000 mož stalo bo ondi aktivne vojske in rezervistov. To pa ne bo še zadosti; že se izdajajo zopet listki za stareje rezerviste. Vse bi bilo, le konjиков imajo malo. Da se temu odpomore, postavili bodo na noge 10.000 brambovskih konjиков. Bolgari pa tudi ne mirujejo. Morda se jim že vse nekaj tako zdí, da bodo Srbi Macedonijo zahtevali, in so zarad tega jeli prostovoljce in druge vojake ob meji proti Macedoniji in Rumeliji (ne iztočni Rumeliji) postavljati. Že blizo 80.000 jih imajo. Ondi bode tudi prej ali kasneje prišlo do boja med Bolgari in Srbi, kajti na Srbskem se vsi nadjajo, da bode ob srbski meji napočena vojska takoj Staro Srbijo zasedla, kakor hitro bo skupščina pri kraji s svojimi sklepi. Ko bodo pa enkrat srbski bajonetje v Stari Srbiji, storili bodo tudi še korak dalje v Macedonijo, ktere vsi želé. Ko je kralj iz Belegagrada v Niš odhajal, nagovoril ga je na kolodvoru gostilničar Jovanović ter izrazil željo, da bi Milan, ki je prestoril kneževino v kraljestvo, le-to zopet poveljeval v srbsko cesarstvo. Kralj nato ni nič odgovoril, mislil si je pa to svoje, kajti misli so tudi v Srbiji še carine proste.

Ljudje, ki Slovanom nič dobrega ne želé, so izlegli raco, da je bil **Bismark** neki silno nevoljen zarad bolgarske ustaje in da se je zagrozil, da bodo nemški topovi Turkom pomagali do veljave na Balkanu, vendar le tedaj, ako se visoka porta posluži svoje pravice in uporno iztočno Rumelijo vso od kota do kota z vojakí zasede, ter zopet prejšno stanje v deželi napravi. Na vsem tem pa ni več resnice, kakor le toliko, da je Bismark turškemu poslanecu v Berolinu le svoje obžalovanje izrekel, da je knez Aleksander tako hitro zgrabil prvo priliko, da bi se z njo okoristil. Ob enem je pa turškemu zastopniku tudi svetoval, da naj se Turčija pač vsakega prenatrženja skrbno varuje. Oziraje se na to, se pač ni nadjati, da bi Bismark turškemu sultanu kostanj iz žrjavice pobiral, temveč bo on prej ko ne vse pustil, kakor se je tisto samo od sebe izcimilo. Sicer se bodo pa še v „Friedrichsruhe“ pogovorili, kako in kaj, kamor sedaj posebno balkanski državniki hité, kakor čebele na pašo. Nekdaj se je reklo, da vsa pota v Rim drže, sedaj se to po vsi pravici v političnem oziru lahko o Bismarku trdi. Saj se še spominjate, kako so lazili kar od kraja evropski državniki k njemu. Najpoprej oni velikih držav, za njimi pa poslanci kraljev in kraljičev. Zanimivo bo tudi, kako se bode Madjarom nos obesil, kedar se bo v Carigradu na konferenci poleg posvetovanja kaj storiti na Balkanu, na kar bo menda Nemška predlagala, da pripoznati zjedinenje, zahtevalo, da naj se Bosna in Hercegovina za stalno priklopi Avstriji. Bismark, ki je Avstrijo tje doli poslal mirit, je že zdavnej iz političnih kakor tudi iz sebičnih razlogov za to, da se Avstrija proti iztoku pomakne. Madjari jeli so se pa iz slepe ljubezni do Turkov priklopa braniti, kar smo nedavno poročali. Gotovo še ni, da bi se ravno sedaj vtelesili omenjeni deželi Avstriji, verjetno pa je, da se bode priložnost porabila in da se meja na jugu tudi za Avstrijo določi, kedar se bo določevala za novo Bolgarijo.

Iz **Albanije** čujejo se novice o zopetnih bojih Turkov z Arnavi. Na sv. Mihela dan slišali so v južni Srbiji okoli Kuršumlja v sosednji Albaniji jako pogosto topove pokati. Pozneje so zvedeli, da so Arnavi turško garnizijo v Prištini napadli in zapodili. Da bi se morda Avnavtom ne poljubilo tudi na srbski zemlji svoje sreče poiskati, brzojavila je srbska gosposka takoj v Prepolazu in sploh ob meji pomnoži. Nekaj srbskih rodovin iz Prištine in Ručice je pred telovaji resnično na Srbsko zbežalo.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 4. oktobra. (Neki dopisnik iz Rudolfovega v št. 223 „Slov. Naroda“) jako hudo prijema slovenske državne poslance in meni očita, da sem v „Slovenecu“ pretekle dni svoje kranjske poslance zagovarjal, ker je g. Šuklje „per majora“ v Hohenwartov klub vsprejet. G. dopisnik, kakor sam pravi, dotičnega poročila v „Slovenecu“ ni bral sam, ampak je to zvedel le od nekega prijatelja. Jaz mu pa svetujem, da naj dotično število „Slovenca“ vzame v roko, in naj bere sam, kar sem tam pisal, potem pač ne bo več trdil, da je bil Šuklje „per majora“ sprejet. Naši državni poslanci poznajo svojo dolžnost in jo bodo vestno spolnovali pri vsaki priliki in pri vsakem prašanji; nobeden izmed njih še ni dal najmanjšega povoda očitati mu neznačajnost; in g. dopisnik naj bi bil malo potrpečljiv in počakal obravnav v državnem zboru, preden je začel s cepeem vdrihati po naših poslancih, ki iz previdnosti in politike ne morejo in ne smejo vsake reči na veliki zvon obešati.

Z Dunaja, 3. oktobra. Gg. poslanca Vošnjak in Pfeifer podala sta se danes do gosp. poljedelskega ministra v zadevi trtne uši s prošnjo, da bi vlada za okužene vinograde preskrbela ameriške trte, katerih uvažanje vsled mejnarodne konvencije privatnim osebam ni dovoljeno.

G. minister je odgovoril, da je vlada pripravljena nasaditi ameriške trte v bližini okuženih vinogradov na primer v Kostanjevici ter jih na razpolaganje dati dotičnim posestnikom, če se bodo zanje oglašali, da pa vlada sedaj nemore še priporočati ameriške trte, ker so dotične preskušnje še premlade. Posestniki okuženih vinogradov naj se tedaj oglašajo, da vlada hitro osnuje nasade ameriških trt.

V današnji seji izročil je poslanec Pfeifer prošnjo po toči poškodovanih posestnikov iz Novomeškega, Kostanjeviškega in Krškega okraja za podelitev državne podpore.

Iz Šentvida nad Ljubljano, 5. oktobra. (O nadaljevanji 800letnice.) Cerkvena slovesnost se jako slovesno nadaljuje. Včeraj je prišla mater faro obiskat hči. fare Preska, s slovesno in mnogoštevilno procesijo, katero je vodil častiti gospod administrator in se je vdeležila je tudi šolski mladina z gosp. učiteljem. Šentviščani so ji šli naproti z gg. duhovniki na čelu, sprejeli jih slovesno ter ob pokanji možnarjev in pritrkovanji zvonov vpeljali v cerkev, kjer je bilo potem slovesno sv. opravilo. Sv. mašo služil je veleč. gosp. prošt A. Jarc z mnogo asistenco, vernikom pa je z lece prav umestno in res ginljivo govoril čast. gosp. nunski katehet A. Kržič; poslušalcem je segel ta govor globoko v srce, kakor je sploh vsa včerajšnja slovesnost ná-nje napravila vzvišen vtis.

Popoludne je bilo tudi blagoslovljenje novega krasnega križa ob razpotji na veliki cesti proti Garmelnom. Križ je bil okrašen z maji in zastavami. Od cerkve se je podala procesija tje in milostljivi g. prošt dr. A. Jarc je blagoslovil to znamenje.

S popoldanskim sv. opravilom se je končala slovesnost tega dne, h kateri je prišlo tudi veliko število pobožnega ljudstva iz bližnje in daljne okolice ter iz Ljubljane. Dasi je bilo zbranega veliko ljudstva, se je vendar vršilo vse v najlepšem redu, nereda ni bilo ne najmanjšega.

Zvečer je napravilo društvo delavskih pomočnikov v svojih prostorih tombolo, katero se je vdeležilo društvenikov in drugih toliko, kolikor jih je moglo v prostore. Veseli so bili vsi, posebno tisti, ki so kad dobili. To društvo se kaj lepo razvija in ima prav lepo prihodnost. Naj bi se osnovala taka društva povsod, kjer je več obrtnikov in rokodelcev.

Naša fara pa sme ponašati se še z nečem, česar nima pokazati nobena druga fara na Kranjskem. Diči jo namreč število tu rojenih duhovnikov, katerih zdaj živi še 17 — reci: sedemnajst! Zato se je v duhovenski družbi sprožila misel, da bi o lepi priliki te slavnosti kak določeni dan zbrali se vsi ti častiti gospodje v cerkvi, v kateri so bili kršćeni. Gotova lepa misel, kateri bodo ploskali vsi farani, ki bodo veseli, če bodo tako srečni, vse dušne pastirje pri sebi zbrane videti, in slovesnost bi to kaj zelo povišalo. Zato upamo in pričakujemo, da se bo vresničila, ker je vabila do vseh dotičnih čč. gospodov prevzel eden izmed te sedemnajstorice, namreč č. g. Jan. Berlič, beneficijat v

Kropi. Ta srečni dan ima biti v sredo 14. t. m. Bog ga daj!

Iz Medvoda, 3. oktobra. (Pritožba zoper novi vožni red na gorenjski železnici. — Prebrisan tat v cerkvi. — Nova šola v Medvodah.) Silni nalivi zadnjih dni, ki so po zgornjem Gorenjskem napravili toliko škode, nas spominjajo, da res živimo med vodami, ker se Sava komaj še vali po svoji strugi in tudi drugod vode pokrivajo zemljo. Raztrgala je grozna povodenj tudi nekaj železnične proge nad Jesenicami, tako, da vlaki dohajajo neredno. Ako bi tudi redno dohajali, Gorenjcem le malo koristijo, ker je novi vožni red od 1. oktobra popolno nepripraven za osobne vlake. Po noči, ali pa zvečer v mraku lahko se pelješ v Ljubljano, sicer pa cel dopoldan ne vozi noben vlak ljudi v Ljubljano. Že poprej je bilo ljudem težavno, ker je vlak dohajal v Ljubljano proti enajstim, a kedaj naj sedaj človek gré? Sedaj na Gorenjskem velja: Železnica drdará mimo nas, a mi se moramo s konji voziti ali pa peš hoditi, če imamo pri gosposkah kaj opraviti. Odtod splošna nevolja po Gorenjskem zoper novi vožni red in zbirajo se podpisi po več krajih, ki bodo to nevoljo izrazili tudi vodstvu državnih železnic. Ker so po naših mislih železnice zaradi ljudstva in ne ljudstvo zaradi železnic, upamo, da bo vodstvo državnih železnic vstreglo že davno gojeni želji Gorenjcev ter jim preskrbelo vlak, s katerim bo mogoče priti ob 8. ali 9. uri v Ljubljano.

Minuli mesec je v farni cerkvi v Preski neznan človek ostal čez noč ter pobral denar iz nabiralnika žalostne Matere Božje. Res Mati Božja takih ljudi mora biti žalostna! Posebno pa je to, da je skrinjico zopet lepo zaprl in tudi še par krajcarjev pustil v njej ali za vado ali za seme, ne vem; gotovo je hotel s tem pokriti svojo zlodejstvo, da bi se še drugi pot kaj dobilo; posebne teže mu pa tatvina ni delala, ker se iz nabiralnikov vsak mesec pobira.

Dolgo časa se že govori, da se snuje Medvodami nova šola. Uradniki tovarn za papir Medvodami in v Goričah se zanjo trudijo, ker jim tujcem ne kaže svojih otrok pošiljati v slovenske šole. Tudi nekaj bolj veljavnejših delavcev so poklicali v posvet. Kakor sedaj govoré, bo neka Korošica v tej novi zasebni, a s pravico javnosti oskrbljeni šoli drobila prvine vednostnih naukov učencem po narodnosti: Slovencem, Nemcem in Ogorom, po veri katolikom, protestantom in židom.

Ko šola stopi v življenje, se bomo kmalo prepričali, če nima kake besede pri njej tudi nemški „Schulverein“. Zelo natočujemo ga tega in menda ne po krivici. Bomo videli!

Iz Turjaške okolice, 2. oktobra. Danes ob 11. uri dopoludne priletele so iz visocega podnebja prve snežinke letošnje jeseni v našo okolico. Začudení smo gledali, kako je sem ter tje od začetka se jako poredkoma ktera med dežjem prikazala, a kmalo jih je bilo več in zdaj, ko je naletovanje prenehalo, vidijo se vrhovi hribov v beli obleki. Veličastno stoji okrogli hrib sv. Ahaca v beli halji in bližnji Mokric, celó veliki Oselnik se je v belo oblekel. Gorkomer kaže 4 stopinje gorkote. Bog daj, da bi mraza ne bilo, kajti koruza ni še vsa zrela, tudi ajda ni še gotova. Sicer so si ljudje že jako pristorili, in se mora letošnja letina med boljši letine prištevati. Le krompir močno guije. Iz naše okolice gré jako dosti delavcev na Hrvaško letos in še več bi jih šlo v „šumo“, da bi vodje imeli. En sam vodja jih ima do 70 pod svojo komando. Če bodo štedili „hrvatarji“, bodo že lepe novce domu prinesli.

Domače novice.

(Najviši imendan) Njegovega Veličanstva praznoval se je v Ljubljani sledeče: Dopoludne bila je slovesna vojaška služba božja v nunski cerkvi, ktere so se vdeležili vojaki in častniki tukajšnje garnizije. Ob 10 so se slovesne velike sv. maše v stolni cerkvi vdeležili vrhovniki uradov in šol. Zvečer je bila pa sijajna slovenska predstava v deželnem gledališču, o kateri sporočamo v posebnem odlomku.

(Cesarjev dar.) Presvitli cesar daroval je iz lastnega premoženja prebivalcem Postojnskega, Logaškega, Ljubljanske okolice, ter Litijškega okraja, ki so bili poškodovani po elementarni nezgodi dne 29. avgusta t. l. znamenito svoto 4000 goldinarjev.

(Premil. g. knezo-škof Missia) podal se je danes dopoludne z brzovlakom na Dunaj.

(Slavnostna akademija) v proslavo imendana presvitlega cesarja včeraj zvečer je bila v sijajnem prostoru tudi sama na sebi sijajna. Otvorila jo je e. kr. vojaška godba z Vilhar-Šantelnovo ouverturo iz operete „Jamska Ivanka“. Ko se zastor dvigne, nastopi g. Danilo in napravi prolog slavnosti primeren, katerega je završil z besedami: „Vse za vero, dom in cesarja“ obrnjen proti cesarjevemu kipu v zatišji odra. Godba zasvira cesarsko pesen, občinstvo se pa dvigne iz svojih sedežev in jo stoji poslušá. Na to sledijo v lepi harmoniji komad za komadom pesen, godba in prekrasni „Sokolovi“ marmorni kipi, pri katerih so se odlikovali iz naših čilih „Sokolov“ gg. Debevec, Fink, Ravnihar, Verovšek in Zarli. Mramorni kipi so bili prav krasni in predstavljajoče jih osobje posebno mirno ter lepo urejeno. Petje „Slavčevu“ pod vodstvom g. Stegnarja in sodelovanjem g. Medena s prekrasnim njegovim tenorjem, je bilo prav točno in krepko in se mora društvu priznati, da čvrsto napreduje. Posebno pa je sinoči zopet g. Meden poslušajoče občinstvo očaral dvakrat, in to prvič v „Ciganih“ in drugič v „mrtvi ljubavi“ obakrat pevajoč solo. Saj je bilo pa tudi občinstvo obema gg. Stegnarju in Medenu jako hvaležno ter ju je z obilnim ploskanjem kar obsipalo, kar sta tudi pošteno zaslužila. V igri: „Ženski jok“ nastopajoče osebe so bile od prve do poslednje vrlo simpatične ter so vse na obilno pohvalo predstavljale one prizore iz zakonskega življenja, ki se v resnici tolikrat vrše povsod ondi, da je mož v večnih denarnih zadregah, kjer ima žena ključ od blagajnice in pa tiste, kjer v nasprotnih slučajih ženska s svojim jokom vse doseže. Igrali so gg. Anton Jeločnik, Danilo in Vekoslav ter gospodičini Vernikova in Zvonarjeva, kakor smo že rekli, vrlo spretno. Gledališče je bilo sijajno razsvitljeno in natlačeno polno. Celó po ložah ni toliko tistih groznih votlin strašilo, katerih smo pri slovenskem gledališču v tolišnjem številu vajeni. Tudi e. kr. godba odlikovala se je z jako izbranimi komadi. Po gledališču priredel je „Slavec“ jako dobro obiskan pevski večer v čitalnici, ki je trajal do 12. ure.

(Novi ravnatelj Novomeške gimnazije.) Profesor na tukajšnji veliki realni gosp. Andrej Senekovič imenovan je za ravnatelja Novomeške velike gimnazije. Iz srea častitamo Novomeščanom na to pridobitev. Narodna društva Ljubljanska bodo profesorja Senekoviča bitko pogrešala, tolažili se bomo z zavestjo, da bo gospod ravnatelj tudi ondi mož na svojem mestu.

(Premembe pri sodnijskem osebstvu): Sodnik Ferdinand Stare pride z Brda za sodnika v Kranj, adjunkt Julij Polc iz Kamnika pa za sodnika na Brdo. Adjunkt Pavel Juvančič pride iz Kočevja v Ilirsko Bistrico, avskultant Ernst vitez Höffern pa je postal adjunkt v Kočevju. Adjunkt Anton Vidic pride iz Logateca v Kamnik, Andrej Ogorek iz Črnomlja na Brdo. Avskultant Aleksander Ravnikar postal je adjunkt v Logatecu, Julij Bučar pa adjunkt v Črnomlju.

(Missa pro defunctis) se imenuje nova latinska maša za mrtve, katero je zložil gosp. Ignacij Hladnik, organist v Stariloki. Natisnil in založil jo je g. R. Milic v Ljubljani. Velja 50 kr., po pošti 2 kr. več. Zložena je za četverglasni mešani zbor, ali za jeden glas s spremljevanjem orgelj. Ker imamo mnogokrat slovesna opravila po ranjkih, bode ta skladba gotovo dobro došla vsem cerkvenim pevovodjem, da se ne bodo držali vedno le starega in navadnega. Latinec pravi: „Varatio delectat“.

(Škoda,) ki jo je povodenj na Gorenjskem napravila znaša po vradni cenitvi v Fužinah 28.000 v Radečah 35.000 goldinarjev.

(Iz Vipave) se nam poroča: Dolgi devet let nismo imeli poštene vinske letine in že bi bili skoraj obupali, ko bi se nam ne bilo letos na boljše obrnilo. Hvala Bogu, dobili ga bomo precej dobrega in močnega vina, kakoršnega že skoraj deset let ni bilo na mizo. Po celi okolici imeli bomo srednjo letino, le oni usmiljenjavredni reveži, ktere je nedavno ploha in povodenj obiskala, bodo prav malo pridelali. Kupci, ne vstrašite se Vipavske! Za potrebo domače dežele ga bote povsod dobili. —h.

(Na dekliski šoli dvorazrednici v Ribnici) razpisana je služba prvega učiteljskega mesta do 28. oktobra. Služba nese 450 goldinarjev.

Družba sv. Cirila in Metoda in njene poddružnice.

(Konec.)

Družbeno vodstvo.

§ 18. Družbeno vodstvo ima s prvomestnikom vred 12 udov, od katerih mora najmanj polovica stanovati v Ljubljani ali nje obližji. Ti volijo izmed sebe prvomestnikovega namestnika, zapisnikarja in blagajnika. Ono si naredi samo svoj pravilni red; sme se razdeliti v odseke in si tudi iz družbenikov sploh izbrati zaupne može za posebna opravila ali poročila.

Za tekoča opravila si družbeno vodstvo lahko napravi ožji odbor, v katerem je prvomestnik, njegov namestnik, zapisnikar, blagajnik in dva uda, ki se izvolita.

Družbeno vodstvo si sme tudi v posameznih deželah iz ondukajšnih družbenikov privzeti svetovalce za važne družbene reči. Če kak ud izstopi, sme si družbeno vodstvo za čas do prve velike skupščine izvoliti namestnika.

Družbenega vodstva pravice in dolžnosti.

§ 19. Družbeno vodstvo

- jemlje pristop družbenikov na znanje, sme sprejem odredi in sklepa o izključbi
- sklicuje veliko skupščino, ter vstanavlja za-njo dan, kraj in dnevni red;
- nadzoruje podružnice in njih načelnštva, ter smé, kedar hoče, samo ali po svojem pooblaščenju pregledati knjige in zapisnike in vdeležiti se njih zborov in njihovih načelnštev sej;
- zvršuje, kar velika skupščina sklene;
- rešuje vse družbene reči, ki niso veliki skupščini pridržani;
- vodi blagajnico in knjige, ki jih v konec vsakega leta sklene; oskrbuje družbeni imetek in ga obrestinosno nalaga; in
- imenuje uradnike in služabnike za družbo.

Sklepčnost.

§ 20. Pri sklepih, ki trajno obremené družbeni imetek, mora prvomestnik ali njegov namestnik in vsaj polovico, pri drugih sklepih pa prvomestnik ali njegov namestnik in vsaj ena tretjina vodstvenih udov pričujočih biti in mora nadpolovična večina pritrditi.

Družbeni zastop.

§ 21. Vodstveni prvomestnik, ali, če je zadržan, njegov namestnik zastopa družbo na zunaj. Vsako razglasilo, pismo in potrdilo mora on ali njegov namestnik in še en ud od družbenega vodstva podpisati. Sejne zapisnike podpisuje prvomestnik ali njegov namestnik in zapisnikar.

Nadzorništvo.

§ 22. Nadzorništvo ima pet udov. Ono nadzira vodstveno gospodarstvo, zlasti v denarnih rečeh, ter smé vsaki čas, mora pa najmanj dvakrat v letu blagajnico preiskati. Smé pregledati knjige in zapisnike in daje vodstvu oprostilo zastran gospodarstva. Vsako napako mora naznaniti bodisi družbenemu vodstvu, ali njega prvomestniku, bodisi redni, ali po njem povzročni veliki skupščini. Narejati mu je o sejah in preiskavah zapisnike, in dajati vsako leto poročilo veliki skupščini. Ako kak njegov ud izstopi, smé si ono za čas do prve velike skupščine izvoliti namestnika.

Vsak nadzornik se smé vdeleževati sej družbenega vodstva s posvetovalnim glasom.

Razsodništvo.

§ 23. Razsodništvo ima pet udov. Ono razsoja vse prepire, ki nastanejo iz družbenih razmer, brez ozira na kak gotovi sodni red po svoji najbolji védi in vesti in neprizivno.

Družbeni razhod.

§ 24. Družba se razide:

- če velika skupščina to sklene; ali
 - če jo politično oblastvo razpusti. V prvem slučaju sklene velika skupščina o družbenem imetku; v drugem slučaju pa pripade ta imetek „Slovenski Matici“ v Ljubljani.
- Ako se kaka podružnica razide ali razpusti, pripade nje imetek družbi.

* * *

Z vstanovo društva sv. Cirila in Metoda vstvarilo se je jedro, iz katerega bode dobivala naša narodna šola svojo moč in klin, ki se bode zabijal

z navdušenjem in vstrajnostjo v grčavo kladu nemškega „Schulvereinskega“ delovanja. Iz tega jedra poganjale bodo mladike v podobi podružnic, katerih prva se je že v Ljubljani vstanovila. Te podružnice bodo kakor vojaške prve straže stale v borbi za našo narodnost v šoli, da se z njimi vničuje pogubni in škodljivi vpliv „Schulvereinov“. Zato je pač želeli, da bi razumništvo vsake fare napravilo svojo podružnico društva sv. Cirila in Metoda, za kar že 20 moč zadostuje. Kjer je revščina, osnuje naj se podružnica iz samih podpornikov. Trije se bodo že dobili, ki bodo vgodni za letnike, kakor jih pravila zahtevajo. Posebno toplo priporočamo pa vstanovo podružnic povsod ondi, kjer je že vstanovljena kaka „Schulvereinska Ortsgruppe“, ki nam narod zapeljuje in njegove otroke v svoje mreže lovi. Družba sv. Cirila in Metoda mora postati med Slovenci strah in groza vsem nemčurjem, posebno pa „Schulvereinski“ klikli. Nasprotno pa naj jo narod ljubi, kakor ljubi nedolžno dete svojo skrbno mater! Le ako si bomo v tem društvu skupno roke podali in za dobro reč delali, ne gledé ktere stranke pristaš si Ti, ktere pa jaz, nadjati se nam je, da se naše šolstvo povzdigne na narodni podlagi, kakor se je povzdignilo na Českem s pripomočjo ondašnjega šolskega društva „Ustředni Matice Školska“. Slovenci, združimo se toraj, zjedimo se v društvu sv. Cirila in Metoda in božji blagoslov v slovenski šoli nam ne bo izostal!

Razne reči.

— Posvečevanje nove cerke v Šmihovem (predmestji pri Pragi). Cerkev v Šmihovem je postala pretesna za tamošnje katoliško prebivalstvo. Treba je bilo postaviti novo cerkev, dobrotniki so pripomogli, da se je moglo delo začeti, v prvi vrsti pa pokojni cesar Ferdinand in cesarica Ana. L. 1881 so začeli delati, in letos je bilo delo dovršeno. Cerkev je bazilika s tremi ladjami v renesanskem slogu. V nedeljo 27. p. m. je bila posvečena. Vse mesto Šmihovo je bilo v zastavah. Pri slovesnem posvečanju, ktero je opravljal preč. nadškof Praški, asistiral sta mu škof Budjeviški dr. Riha in posvečeni škof Schwarz. Najprej je bila cerkev posvečena, potem so prenesli v slovesnem sprevodu svetinje v vanjo in v žrtvenike položili. Pontifikalno mašo je imel general-vikar Hora, nadškof je potem zapel zahvaljeno pesem in župnik Šmihovski g. Svehla. Pri slavnosti so bili pričujoči: deželni oblastnik in načelniki drugih oblastev, mestni zastop, prior vitezov iz Malte.

— V Limožu na Francoskem je bil te dni vsakoletni občni zbor katoliških delavskih združenj. Sešlo se je mnogo duhovnov, a tudi mnogo neduhovnov vseh stanov in vseh vrst prebivalstva. Predsednik je bil mlsg. Gay, škof iz Anthedona, ki je v svojem govoru izvrstno označil namen in nalog katoliških delavskih združenj. Pri zboru sta bila navzoča preč. škofa iz Tulle in Limoža. Sv. Oče so blagoslovili to društvo in to po telegrafu naznanili.

Zahvala.

Podpisani odbor izreka presrečno zahvalo slavnemu odboru Celjske Čitalnice in gosp. Schuhu gostilničarju pri „Slonu“, ker sta radovoljno prepustila svoje prostore za Slavnost „Slovenskega pevskega društva“, dne 27 sept. vsem gospicam pevkinjam in gg. pevcem, posebno slavnemu kvartetu Ljubljanske čitalnice; krasnim rokam, ki so pevece na kolodvoru s šopki iznenadile, vsem poverjenikom in udom, ki so storili svojo dolžnost, kakor vsem drugim, ki so pripomogli, da se je slavnost tako častno vršila, za njih obilen trud.

Slavnostni odbor „Slov. pevskega društva“
v Celji in v Ptuj.

Telegrami.

Atene, 5. okt. Ministerski odbor sklenil je mobilizacijo mornarice, kjer bodo poklicali pod orožje dva starostna razreda. Priprave za oboroževanje se krepko nadaljujejo.

Kopenhagen, 5. okt. Ruski car sprejel je bolgarsko deputacijo v soboto opoldne, ter ji je zagotovil, da si bode prizadeval v sporazumljenji z drugimi državami, ki so v dotiki z Berolinsko pogodbo, da se bolgarsko vprašanje po mirnem potu reši. Deputacija se bo iz Kopenhagna takoj vrnila.

Beligrad, 4. okt. Tukajšni kolodvor je vedno od vojakov obkoljen. Prevažuje se po železnici mnogo vojakov in streliva. Nikdo ne sme na kolodvor, kdor nima privoljenja za to.

Niš, 4. okt. Skupščina je dovolila 25 milijonov posojila za vojsko! V Blgariji je srbsko oboroževanje napravilo silno nepovoljen utis. Karavelov si želi sporazumljenja med Srbijo in Bolgarijo proti Turčiji.

Niš, 5. okt. Skupščina je včeraj svoje delo dovršila.

Za kapelo ss. Cirila in Metoda v novi cerkvi Jezusovega presv. Srca v Ljubljani

so darovali č. gg.:

Gothard Rott, duhovni pomočnik v Cerknici,	2 gl. — kr.
Sebastijan Čebašek, duhoven na Kureščeku,	6 " — "
Udje rokodelskega bralnega društva v Tolmini,	6 " — "
J. Alijančič, kaplan v Šmartnem pri Kranji,	3 " — "
A. Alijančič, kanonik v Celoven,	7 " — "
J. Strupi, duhovnik,	3 " — "

Umrli so:

29. sept. Vinko Jenko, pekoveškega mojstra sin, 21 $\frac{1}{2}$ mes., Marije Terezije cesta št. 5, božjast.

V bolnišnici:

28. sept. Jože Koderman, delavec, 68 let, Tubere. Pneumonija. — Karolina Lapajne, delavka, 31 let, oslabljenje moči.

29. sept. Luka Justin, gostač, 60 let, vsled vodenice.

Dunajska borza.

(Telegrafno poročilo.)

5. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 25 kr.
Sreberna 5% 100 — (s 16% davka)	82 " 15 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 " 20 "
Papirna renta, davka prosta	98 " 80 "
Akcije avstr.-ogerske banke	858 " — "
Kreditne akcije	280 " 25 "
London	125 " 95 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " 02 $\frac{1}{2}$ "
Ces. cekini	5 " 98 "
Nemške marke	61 " 95 "

Dva dobra mizarska pomočnika

sprejmeta takoj v delo Brata Zupan, orglarja v Kamni gorici (na Gorenjskem.) (3)

Terček & Nekrep,

trgovina z železnino

v Lublani, mestni trg št. 10,

priporočata stalno, dobro izbrano zalogo najboljšega kmetijskega in poljedelskega orodja in strojev, posebno lamoreznice Henrika Lanža v Mannheimu, izvrstna orala (pluge), kakor tudi druge najbolj izkušene izdelke; nadalje: Žitne sušilnice, vozove, sani, pluge, sesalnice, cevi za vodnjake in vodnjake same, štedilna ognjišča, peči, ognja in tatov varne kase itd.; — potem izvrstni kamniški cement in poljski mavce (gips); dalje železnične šine in kovanja za stavbe, — vse to po najnižjih cenah v zalogi in po unanjem naročilu, ki se vsako naglo in natančno izvršuje. (41)

Ravnokar je izšla ter se dobiva v Katoliški Bukvarni v Ljubljani knjiga:

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

IVAN BELEC,

župnik.

Knjiga obsega 9 pol v osmerki. — Cena ji je 25 kr., po pošti 5 kr. več, kdor jih vzame deset skupaj, dobi najjako brezplačno.

Podpisani vljudno naznanja, da je pred kratkim svojo novo knjigoveznico

odprl, ter se priporoča prečastiti duhovščini, kakor tudi slavnemu občinstvu sploh, za dela v njegovo stroko spadajoča, ktera bo zmiraj vestno in kolikor mogoče hitro ter cenó izvrševal.

Z odličnim spoštovanjem

M. Bergant, knjigovez

(4) v Ljubljani, Marijin trg št. 2.